

29.4.2021

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Joonas Lapinlampi

HE 248/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain 105 ja 109 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt puolustusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain 105 ja 109 §:n muuttamisesta.

Puolustusministeriö toteaa, että esitetty pelastuslain 109 §:n muutos koskisi Puolustusvoimissa pääasiassa suojatiloja ja varastoja, joissa on turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, tietoja ja materiaalia, joiden paljastuminen tai tuhoutuminen aiheuttaisi vahinkoa Puolustusvoimille. Suojatilat ovat kokonaisuutena tai osittain tilaturvallisuusvyöhykettä 1-3. Puolustusvoimien tilaturvallisuusmääräyksen mukaan tilaturvallisuusvyöhykkeillä 1-3 tulee estää kaupallisten operaattoreiden langattomien tietoliikenneverkkojen toiminta. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu, sikäli kun se tosiasiallisesti tarkoittaa langattomia sisäverkkoratkaisuita, merkitsee sitä, että sitä ei ole Puolustusvoimissa mahdollista toteuttaa.

Esityksessä ehdotettuja laajakaistaratkaisuja ei tulisi siis lainkaan ulottaa tilaturvallisuusvyöhykkeille 1-2, taikka niiden osalta lain nykytila tulisi säilyttää. Pelastustoimen ja valvontatyön tarvitsemat viestiyhteydet on Puolustusvoimissa toteutettava luotettavalla tavalla ilman langattomia verkkoja. Näissä korkean tilaturvallisuusluokan tiloissa tulee käyttää jatkossakin langallisia ratkaisuja, kuten VARPU-puhelimia tai kiinteän yhteyden kautta käytettäviä tietojärjestelmäpalveluita.

Tilaturvallisuusvyöhykkeille 3-4 laajakaistaratkaisut taas voivat olla mahdollisia, mutta niiden rakentaminen, ylläpito, valvonta ja hallinta tulee olla Puolustusvoimien tai Puolustusvoimien kumppanin toteuttamaa. Koska Puolustusvoimien noudattamat tieto- ja tilaturvallisuusvaatimukset perustuvat lain- ja sääntöön, puolustusministeriön käsityksen mukaan ongelma ei rajoitu ainoastaan Puolustusvoimiin, vaan koskee myös kaikkia muitakin viranomaisia, joilla on vastaavia suoja- tai turvaluokiteltuja tiloja käytössä.

Puolustusministeriö pitää joka tapauksessa välttämättömänä, että kun kyseessä on maanpuolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvä rakennus tai tila, tilan käyttäjällä, haltijalla ja omistajalla on mahdollisuus vaikuttaa käytettävään teknologiaan ja osallistua toteutuksen suunnitteluun. Edellä mainituissa rakennuksissa ja tiloissa tulee pitäytyä 4G-teknologian käytössä, ellei tilan käyttäjä, haltija tai omistaja erikseen muuta halua. Mikäli käytettävät ratkaisut perustuvat 5G-teknologiaan, tulee riskit ja toteutus arvioida laitetyyppikohtaisesti yhdessä tilan käyttäjän, haltijan ja omistajan kanssa.

Puolustusministeriö toteaa, että lain 109 §:n muotoilussa on otettu huomioon puolustusministeriön esittämät huomiot ja muutosehdotukset. Edellä esitetystä johtuen puolustusministeriö pitää kannatettavana 109 §:n uuden 2 momentin muotoilua, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettua määrääystä viranomaisviestintäpalvelun käytettävyyden varmistavien laitteiden hankkimisesta ei saa kohdistaa koskemaan sellaista maanpuolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvää rakennusta tai rakennelmaa, jossa käsitellään turvallisuusluokiteltua tietoa ja jota koskevien viranomaisen antamien määräysten mukaan kyseiseen tilaan ei saa rakentaa viranomaisviestintäpalvelua. Lisäksi rakennusta tai rakennelmaa hallitsevan viranomaisen tulee momentin mukaan huolehtia, että pelastustoiminta kyseisessä tilassa voidaan hoitaa turvallisesti.

Lain 105 §:n 1 momentin 14 kohdan osalta puolustusministeriö toteaa, ettei alueen pelastusviranomaisen mahdollisuus määrätä uhkasakko ja teettämishenkeä sille, joka laiminlyö velvollisuuden hankkia ja pitää toimintakunnossa pelastusviranomaisen määräämiä viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käytettävyyttä varmistavia laitteita koske esityksen mukaan puolustushallintoa siltä osin, kun

29.4.2021

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Joona Lapinlampi

kyseessä ovat rakennukset tai rakennelmat, joissa käsitellään turvallisuusluokiteltua tietoa ja jota koskevien viranomaisten antamien määräysten mukaan kyseiseen tilaan ei saa rakentaa viranomaisvies-
tintäpalvelua. Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa 105 §:n osalta.